УДК 334(477+620)

Тетяна Лахманюк

УКРАЇНА Й АРАБСЬКА РЕСПУБЛІКА ЄГИПЕТ: ОСОБЛИВОСТІ МІЖДЕРЖАВНИХ ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН

У статті проаналізовано договірно-правову базу українсько-єгипетських відносин, досліджено політичні взаємовідносини, висвітлено торговельно-економічне співробітництво України з Єгиптом, розглянуто гуманітарно-культурні зв'язки.

Ключові слова: Україна, Арабська Республіка Єгипет, відносини, співробітництво, зовнішня політика.

Близькосхідний напрям політики України є надзвичайно перспективним, як у політичному, так і в економічному вимірах. Економічна співпраця з близькосхідними країнами може забезпечити Україні широкі можливості для взаємовигідного співробітництва, втілення масштабних економічних проектів. На Близькому Сході Україна має широкі можливості збуту своїх товарів, які в цьому регіоні можуть витримати конкуренцію з боку інших країн. Близькосхідний регіон має великий потенціал для експорту товарів і послуг. Ринки Близького Сходу є перспективними для збуту української продукції машинобудівного комплексу та металопрокату, надання науково-технічних і будівельних послуг. Україна могла б взяти активну участь у будівництві, насамперед, об'єктів виробничої інфраструктури, великих енергетичних і промислових об'єктів, у постачанні й спільному виробництві сільськогосподарської продукції. Можливе також розширення співробітництва з країнами Близького Сходу у військово-технічній сфері та в сфері високих технологій.

Актуальність теми полягає у тому, що незважаючи на географічну віддаленість України й Арабської Республіки Єгипет (АРЄ), існують спільні моменти в історії та сучасності двох народів. До нашого часу дійшли відомості, що серед місцевих правителів-мамлюків у XVI–XVII ст. були вихідці з України. Згодом, майже триста років тому, цими краями подорожував відомий український мандрівник Василь Григорович-Барський. Своїми близькосхідними спостереженнями він заклав основи вітчизняного сходознавства. Сучасна українська орієнталістика була започаткована відомим сходознавцем Агатангелом Кримським – дослідником Корану, ісламу, перекладачем давніх арабських і турецьких текстів, який два роки провів на Близькому Сході. На початку XX ст. в Олександрії та Хелуані лікувалася і написала збірку поезій "Весна в Єгипті" видатна українська поетеса Леся Українка.

Метою дослідження є аналіз стану та перспектив співробітництва України з Арабською Республікою Єгипет в умовах перманентної кризи на Близькому Сході, прорахування сценаріїв розвитку подій і ризиків для України.

Для її реалізації необхідно розв'язати наступні завдання: з'ясувати чинники, які впливали на встановлення дипломатичних взаємин; визначити основні сфери співпраці між Україною та Єгиптом; проаналізувати підписані договори між країнами; висвітлити політичні взаємовідносини, торгівельно-економічне співробітництво, співпрацю у гуманітарній сфері між Україною і Арабською Республікою Єгипет; спрогнозувати подальші перспективи співробітництва; визначити рівень досягнутих взаємовідносин між державами, та порівняти їх із співпрацею між іншими країнами світу.

Об'єктом дослідження є шляхи співробітництва України й Арабської Республіки Єгипет. Предметом дослідження – особливості становлення та розвитку політичних, торгільно-економічних і гуманітарних відносин України з Арабською Республікою Єгипет.

Наукових праць дослідницького спрямування з даної проблематики в українській історіографії немає.

Після здобуття Україною незалежності вона починає вести активну зовнішню політику з країнами Близького Сходу. Відносини з провідною країною регіону – Єгиптом українська влада й українські дипломати визначали як пріоритетні. У сподіванні на значні політичні та економічні дивіденди Україна приділяла значну увагу налагодженню зовнішньоекономічних двосторонніх відносин.

Державну незалежність України Арабська Республіка Єгипет офіційно визнала наприкінці грудня 1991 р. відповідною заявою Уряду АРЄ. Дипломатичні відносини між країнами були встановлені 25 січня 1992 р. під час візиту в Україну урядової делегації АРЄ на чолі з Віце-прем'єр-міністром, Міністром планування К. Ель-Ганзурі. У квітні 1993 р. Україна відкрила Посольство в Каїрі.

Основне завдання Посольства України у Каїрі представляти інтереси України, сприяти розвиткові політичних, економічних, культурних, наукових та інших зв'язків, а також захищати права й інтереси громадян і юридичних осіб України, які перебувають на території Арабської Республіки Єгипет [3, с. 63].

Посольство сприяє розвиткові міждержавних відносин між Україною та Єгиптом на всіх рівнях, з метою забезпечення гармонійного розвитку взаємних відносин, а також співробітництва з питань, що становлять взаємний інтерес. Посольство виконує також консульські функції.

Зацікавленість Єгипту в партнерстві з Україною зумовлена прагненням знайти в її особі надійного й рівноправного партнера у реалізації власних інтересів як щодо європейського світу, так і в аспекті розв'язання проблем регіону.

Розвиваючи партнерські відносини з Арабською Республікою Єгипет та здобувши підтримку європейських країн (Франція, Італія), Україна одержала шанс долучитися до середземноморського діалогу, який має аналог у системі ЧЕС, де Єгипет є спостерігачем. В обох випадках маємо периферійні економічні зони західноєвропейської сфери тяжіння, і у перспективі вони можуть бути більше інтегровані між собою. Отже, йдеться про розроблення стратегії формування загальної зони економічного співробітництва від Гібралтару до Кавказу під егідою ЄС, що разом із транспортною системою "Великого шовкового шляху" утворила б простір, сприятливий для реалізації українських інтересів.

Засади українсько-єгипетської співпраці визначають укладені в 1992 р. Спільне комюніке про встановлення дипломатичних відносин та Угода про основи взаємовідносин і співробітництво. Зараз правова база України та Єгипту є однією з найбільших серед інших арабських країн-партнерів нашої держави. Ведеться постійна робота по її розширенню [8, с. 280–282].

Впродовж 2009 р. відбувався інтенсивний обмін візитами на рівні керівників міністерств і відомств, делегацій експертів, зокрема, у серпні 2009 р. Посол України в Єгипті Є. Микитенко був акредитований при ЛАД як повноважний представник України. Меморандум про співробітництво між Міністерством закордонних справ України та ЛАД був підписаний у вересні 2009 р. в процесі роботи сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку.

Досить важливі також підсумки візиту заступника міністра закордонних справ Єгипту М. Фатхали в Україні. 23 травня 2000 р. (прес-релізбрифінгу з поточних питань зовнішньої політики): "У ході візиту були проведені двосторонні політичні консультації у МЗС України та переговори в Міністерстві економіки України, крім того єгипетський дипломат відвідав Дипломатичну Академію при

МЗС України де виступив із лекцією про взаємовідносини Єгипту з ЄС. У ході переговорів обговорювалися питання щодо вдосконалення договірно-правової бази двосторонніх відносин і подальшого розвитку співробітництва в торгівельно-економічній та гуманітарній сферах. Сторони також продовжили діалог щодо врегулювання проблемних питань двосторонніх відносин, особливо тих, що торкаються остаточного зняття загрози припинення торгівельного судноплавства між Україною і Арабською Республікою Єгипет. Під час зустрічей єгипетська сторона порушувала питання співробітництва в галузі енергетики та реалізації ряду спільних проектів у цій сфері. Сторони обмінялися думками стосовно питання близько-східного врегулювання. Під час переговорів у Мін-економіки сторони погодилися на тому, що Україна і Єгипет зацікавлені в налагоджені більш тісних взаємин між бізнесовими колами країн, зокрема було запропоновано активізувати виставкову діяльність і обмін делегаціями підприємців та промисловців [12].

Політичні візити, які відбувалися на найвищому рівні:

- 21–23 грудня 1992 р. – Офіційний візит Президента України Л. Кравчука до АРЄ.
- 28–30 березня 1997 р. – Офіційний візит Прем’єр-міністра України П. Лазаренка до АРЄ.
- 12 листопада 2004 р. – Візит Міністра закордонних справ К. Грищенка для участі у церемонії прощання з Головою ПНА Я. Арафатом.
- 20–21 грудня 2005 р. – Офіційний візит Міністра закордонних справ України Б. Тарасюка до АРЄ.
- 8–10 квітня 2008 р – Офіційний візит Президента України В. Ющенка до АРЄ.
- 24–25 листопада 2010 р. – Офіційний візит Прем’єр-міністра України М. Азарова до АРЄ.
- 6–7 грудня 2010 р. – Офіційний візит Міністра закордонних справ АРЄ А. Абуль-Гейта в Україну.

Отже, аналізуючи політичні взаємовідносини України й Арабської Республіки Єгипет, слід зазначити, що між державами немає принципових розбіжностей в ставленні до актуальних питань міжнародного та регіонального порядку денного. Натомість, існує прагнення сприяти їх вирішенню мирним шляхом, у рамках діючого міжнародного права, зокрема в рамках Організації Об’єднаних Націй країни взаємодіють із широкого кола питань.

Розбудова договірно-правової бази двосторонніх відносин України з Арабською Республікою Єгипет є одним із головних напрямків роботи Посольства. У цьому контексті підтримуються постійні зв’язки з представниками профільних міністерств і відомств країни перебування.

В цілому розбудова правової бази двостороннього співробітництва проходить успішно. Водночас у зазначеній сфері протягом тривалого часу залишаються “традиційні” проблемні питання. Серед них повільне погодження проектів двосторонніх угод відповідними державними органами обох країн. Так, проект Угоди про взаємну охорону державних і міждержавних таємниць перебуває на розгляді єгипетської сторони з лютого 1998 р., Угоди про військово-технічне співробітництво – з листопада 1997 р. За інформацією МЗС Єгипту, документи занадто довго розглядаються Міністерством оборони АРЄ, яке просто не реагує на численні запити та нагадування.

Зазначені проблеми постійно піднімаються під час зустрічей на різних рівнях із представниками МЗС і відповідних відомств Єгипту, в тому числі у ході візитів офіційних делегацій. Проте, незважаючи на здійснювані заходи, розгляд зазначених питань набуває довготривалого характеру.

У цілому, незважаючи на наявність окремих проблем, напрацьований потенціал створює сприятливе підґрунтя для подальшого розширення правової бази двосторонніх відносин між Україною та Єгиптом, що відповідно стимулюватиме більш успішну реалізацію взаємовигідного співробітництва в усіх сферах.

№ п/п	Дата набуття чинності	Офіційна назва документу
1.	25.01. 1992 р.	Спільне Комюніке про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Арабською Республікою Єгипет.
2.	22.12. 1992 р.	Угода про основи взаємовідносин і співробітництво між Україною та Арабською Республікою Єгипет.
3.	22.12. 1992 р.	Торгівельна Угода між Урядом України і Урядом АРЄ.
4.	22.12. 1992 р.	Угода між Урядом України і Урядом АРЄ про економічне та науково-технічне співробітництво.
5.	22.12. 1992 р.	Угода між Урядом України і Урядом АРЄ про сприяння та взаємний захист інвестицій.
6.	22.12. 1992 р.	Угода між Урядом України і Урядом АРЄ про культурне та науково-технічне співробітництво.
7.	22.12. 1992 р.	Протокол про консультації між МЗС України і МЗС АРЄ.
8.	22.12. 1992 р.	Протокол про співробітництво у галузі інформації між Україною і АРЄ.
9.	07.03. 1994 р.	Угода між Урядом України та Урядом АРЄ про повітряне сполучення.
10.	22.04. 1994 р.	Угода про науково-технічне співробітництво між Академією наук України та Академією наукових досліджень і технологій АРЄ.
11.	29.05. 1994 р.	Угода між Урядом України та Урядом АРЄ про співробітництво у галузі рибних ресурсів.
12.	11.12. 1994 р.	Угода про співробітництво між Запорізькою торгівельно-промисловою палатою (Запоріжзовнішсервіс) і Торгівельною палатою Олександрії.
13.	15.12. 1994 р.	Угода про співробітництво між Торгівельно-промисловою палатою України і Федерацією торгівельних палат АРЄ.
14.	16.10. 1995 р.	Угода про співробітництво у сфері туризму між Державним комітетом України по туризму та Міністерством туризму АРЄ.
15.	01.06. 1996 р.	Протокол про розвиток виробничої кооперації між Міністерством промисловості України та Міністерством промисловості і мінеральних ресурсів АРЄ.
16.	12.12. 1996 р.	Робоча програма наукового співробітництва між Національною академією наук України та Академією наукових досліджень і технологій АРЄ.
17.	30.03. 1997 р.	Протокол про співробітництво між Держтелерадіо та Єгипетським союзом радіомовлення і телебачення.

18.	30.03. 1997 р.	Виконавча програма до Угоди про культурне і науково-технічне співробітництво на 1997–1999 рр. (термін дії продовжений автоматично).
19.	15.06. 1997 р.	Протокол між Державним комітетом України по водному господарству та Міністерством громадських робіт і водних ресурсів АРЄ про співробітництво у галузі водного господарства.
20.	25.05. 1998 р.	Угода між Дипломатичною академією МЗС України та Дипломатичним інститутом МЗС АРЄ.
21.	25.05. 1998 р.	Угода між Київським національним університетом ім. Т. Г. Шевченка та Каїрським університетом.
22.	10.02. 1999 р.	Протокол про співробітництво між Держкомтуризму України та Міністерством туризму АРЄ.
23.	25.04. 1999 р.	Протокол про співробітництво між Службою безпеки України і Державною службою безпеки МВС АРЄ.
24.	30.06. 1999 р.	Протокол про співробітництво між Державним комітетом України у справах сім'ї та молоді і Міністерством соціальної політики АРЄ.
25.	05.12. 1999 р.	Угода між Академією зовнішньої торгівлі України і єгипетським університетом Айн-Шамс.
26.	04.07. 2000 р.	Протокол про співробітництво у галузі промисловості між Держкомітетом промислової політики України і Міністерством промисловості та технологій АРЄ.
27.	04.07. 2000 р.	Протокол про співробітництво у військово-технічній галузі між Держкомітетом промислової політики України та Міністерством військового виробництва АРЄ.
28.	23.11. 2000 р.	Протокол про співробітництво у галузі нафти і газу між Міністерством палива та енергетики України і Міністерством нафти АРЄ.
29.	27.02. 2002 р.	Конвенція про уникнення подвійного оподаткування.
30.	29.04. 2002 р.	Угода про співробітництво між Національним аграрним університетом України і Університетом Мінія АРЄ.
31.	26.03. 2003 р.	Угода про співробітництво у сфері стандартизації, метрології та сертифікації між Державним комітетом України з питань технічного регулювання і споживчої політики та Єгипетською організацією з стандартизації і контролю якості.
32.	26.03. 2003 р.	Меморандум про взаєморозуміння між Державним комітетом України з будівництва та архітектури і Міністерством житлового будівництва та нових поселень АРЄ.
33.	26.03. 2003 р.	Меморандум про взаєморозуміння щодо науково-технічного співробітництва між Міністерством освіти та науки України і Міністерством наукових досліджень АРЄ.
34.	10.10. 2004 р.	Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва

		між Міністерством юстиції України та Міністерством юстиції АРЄ.
35.	20.12. 2005 р.	Меморандум про взаєморозуміння між Державним комітетом зв'язку та інформатизації України і Міністерством комунікацій та інформативних технологій АРЄ про співробітництво у галузі поштових послуг.
36.	23.02. 2006 р.	Протокол щодо спільного доступу на ринки товарів у рамках вступу України до СОТ.
37.	05.06. 2006 р.	Двосторонній протокол у рамках вступу України до СОТ.
38.	13.12. 2006 р.	Концесійна Угода щодо реалізації НАК "Нафтогаз України" проекту з пошуку, розвідки та розробки нафтогазового родовища на єгипетському блоці Алямаль-Шавіш на заході Єгипту.

У листопаді 2010 р., в рамках офіційного візиту Прем'єр-міністра України М. Я. Азарова до АРЄ, підписано такі документи:

- Угоду між Міністерством освіти і науки України та Міністерством вищої освіти і наукових досліджень Арабської Республіки Єгипет про першочергові заходи з розвитку співробітництва в галузі освіти та науки на 2010–2013 рр.;
- Виконавчу програму співробітництва у сфері культури між Міністерством культури і туризму України та Міністерством культури АРЄ на 2010–2012 рр.;
- Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва у сфері управління водними ресурсами між Державним комітетом України по водному господарству і Міністерством водних ресурсів та іригації АРЄ про співробітництво в галузі водних ресурсів. У грудні 2010 р. в Києві у рамках офіційного візиту Міністра закордонних справ АРЄ А. Абдуль-Гейта підписано Угоду між Урядом Арабської Республіки Єгипет і Урядом України про звільнення від оформлення віз для громадян, які користуються дипломатичними, службовими або спеціальними паспортами [7].

На розгляді сторін перебувають проекти двосторонніх документів, які слугуватимуть подальшому розвитку українсько-єгипетського співробітництва в економіці, юридичній сфері, культурі та освіті.

Важливе місце в розвитку торгівельно-економічних відносин України з країнами арабського світу належить співпраці з Єгиптом. У центрі уваги партнерів перебувають питання налагодження і поглиблення прямих взаємовигідних контактів між українськими та єгипетськими державними і приватними підприємствами.

Завдяки активній підтримці й організаційній та консультативній допомозі, яка надавалась українським і єгипетським компаніям із боку МЗС України, товарообіг між двома країнами в 1999 р. склав 170 млн. З метою ознайомлення з досвідом роботи вільної економічної зони АРЄ було організовано візит до Єгипту групи українських підприємців, а також проведено ряд переговорів із провідними єгипетськими компаніями "Араб Контракторз", "Ораском", "Арток Груп", "Еджіквіп", "Хелуанський металургійний комбінат" та ін., що значною мірою сприяло активізації двосторонньої економічної співпраці. Збільшився експорт до Єгипту хімічної продукції, особливо мінеральних добрив, розширюється асортимент металовиробів, машинопродукції, сировини, спецтехніки.

Особлива увага приділяється закріпленню позицій українських виробників в АРЄ і розширенню їхньої присутності у цій країні. На сьогоднішній день свої постійні представництва або представників мають "Авіалінії України", Чорноморське, Дунайське й Азовське пароплавства, корпорація

“Укрмонтажспецбуд” (Київ), “Укренергочормет” (Харків), “Гірхімпром” (Львів), КрАз (Кременчук) [8, с. 283].

Варто зазначити, що починаючи з 2008 р. Єгипет знаходиться в десятці найбільших імпортерів українських товарів. У 2010 р. внутрішній ринок АРЄ випередив за обсягами споживання української продукції ринки Китаю і Казахстану та зайняв 8-ме місце. Питома вага АРЄ в загальному експорті України становила 2,59 %. При цьому позитивне сальдо українсько-єгипетської торгівлі на користь України дорівнює – 1,25 млрд. дол. США. За цим показником Єгипет займає друге місце і поступається тільки Туреччині. Загальний обсяг торгівлі товарами та послугами у 2010 р. перевищив 1 млрд. [4].

Основним продуктом єгипетського імпорту залишаються їстівні плоди, здебільшого, цитрусові.

Показники зовнішньої торгівлі товарами між Україною та АРЄ за 2011 – 6 м. 2014 рр. (млн. дол. США)

Показники	**2011**	**2012**	**2013**	**6 м. 2014**
Товарообіг	1 430	3 032,5	2 851,0	1 461,0
Експорт	1 336	2 898,3	2 720,6	1 399,1
Імпорт	94,75	134,2	130,4	61,9
Сальдо	+1 240	+2 764,1	+2 590,2	+1 337,2

(за даними Державної служби статистики України.)

Головними експортними послугами з боку України є транспортні [7].

Україна реалізує в Єгипті один із найбільших інвестиційних проектів за кордоном. З урахуванням отриманих позитивних результатів виконання Державної програми диверсифікації джерел постачання вуглеводнів в Україну, НАК “Нафтогаз України” та Міністерство нафти Єгипту також підписали нову концесійну угоду на розвідку й експлуатацію родовищ вуглеводнів WadiMahareeth №№8 і 9, які знаходяться в управлінні компанії GANOPE (Ganoub El-Wadi HoldingPetroleumCo) [2, с. 166].

Отже, активне торгівельно-економічне співробітництво, не лише приносить хороші прибутки внутрішньому ринку України, але й сприяє обміну науково-технічною інформацією та науковими дослідженнями у передових галузях науки і новітніх технологій.

Співробітництво між Україною та Єгиптом у культурно-гуманітарній сфері здійснюється на основі Угоди між Урядом України і Урядом АРЄ про культурне та науково-технічне співробітництво (22.12.1992 р.), Договір про співпрацю між Приазовським державним технічним університетом (м. Маріуполь) і Таббінським металургійним інститутом (м. Хелван) та інших угод і протоколів у сфері інформації, освіти, туризму тощо.

З метою поширення інформації про можливості отримання вищої освіти в Україні Посольством регулярно проводиться відповідна робота через МЗС АРЄ та Міністерство вищої освіти. Як показує досвід, єгипетська молодь зацікавлена в отриманні в Україні, передусім, інженерно-технічної освіти й освіти у різних сферах економіки [2, с. 162].

У лютому 2011 р. Посольство України в Єгипті у рамках міжнародної виставки послуг у сфері культури, організованої в Каїрі Культурним центром “Ель Сауі”, представило експозицію, присвячену 140-річчю від дня народження Лесі Українки. Виставку відвідали представники офіційних і мистецьких кіл, громадськості Єгипту, студенти та молодь. У рамках української експозиції відвідувачі були ознайомленні з творчістю видатної української письменниці й поетеси. Особлива увага приверталась до написаного близько 100 років тому в містечку Хелван, неподалік Каїру, циклу поезій “Весна в Єгипті”. У ході

мистецької програми з нагоди відкриття виставки відбулась прем'єра пісні радника Посольства Олександра Юрова "Зроблено в Україні" в авторському виконанні. У виставці взяли участь представники ЄС, Австрії, США, Японії, Китаю, Греції, низки інших держав, а також неурядових організацій. Захід широко висвітлювався місцевими ЗМІ.

З нагоди Дня незалежності України за сприяння Посольства України в Єгипті, Міністерства культури АРЄ і Єгипетської асоціації випускників ВНЗ країн СНД у приміщенні Національної Каїрської опери 21 вересня 2011 р. відбувся масштабний культурний захід. У рамках заходу пройшов концерт українських та єгипетських виконавців, а також відбулося відкриття фотовиставки, приуроченої 20-річчю незалежності України. Захід відвідали численні єгипетські офіційні особи, представники дипломатичного корпусу і громадськості Каїру та провідні ЗМІ.

Влітку 2013 р. в контексті розвитку дитячих і молодіжних контактів між представниками України й Арабської Республіки Єгипет успішно здійснено поїздку делегації єгипетських дітей до України для участі у Міжнародному фестивалі "Змінимо світ на краще" та Молодіжному саміті ОБСЄ в Міжнародному дитячому центрі "Артек" (м. Ялта, АР Крим). Посольством України в АРЄ спільно з Міністерством культури Єгипту і Єгипетською асоціацією випускників ВНЗ Росії та країн СНД у Каїрі проведено зустріч із цією делегацією єгипетських дітей. В ході зустрічі обговорювалися питання участі дітей і молоді у формуванні демократичного суспільства та розвитку довіри, дружби і співробітництва між народами України та Єгипту. Зустріч пройшла у дружній атмосфері й широко висвітлена в місцевих ЗМІ.

У грудні 2013 р., під час 8-ї Сесії Міжурядового комітету ЮНЕСКО, Арабська Республіка Єгипет підтримала включення номінації "Петриківський розпис – українське декоративно-орнаментальне малярство XIX–XXI ст." до Репрезентативного списку нематеріальної спадщини людства [7].

Розвиток міжрегіонального співробітництва між Україною і Арабською Республікою Єгипет відбувається на рівні органів місцевого самоуправління, між якими укладено низку двосторонніх документів. Встановлення побратимських відносин між українськими та єгипетськими містами має позитивний вплив на зміцнення зв'язків у торгівельній, виробничій, інвестиційній, туристичній та інших сферах економічного співробітництва, сприяє успішній реалізації спільних культурних і науково-технічних проектів.

Зокрема, Угода про встановлення дружніх та побратимських зв'язків між містами Ялта і Шарм ель-Шейх передбачає обмін інформацією та досвідом в адмініструванні, у сферах екології і раціональному використанні природних ресурсів, культури та мистецтва, освіти й охорони здоров'я.

З кожним роком в Арабській Республіці Єгипет поступово збільшується кількість українців – українських жінок, які одружуються з єгиптянами і прибувають в Єгипет на постійне місце проживання. Українки підтримують між собою дружні контакти, мають інтерес до підтримання зв'язку з Україною та Посольством. Ці жінки у 2001 р., за ініціативи і підтримки Посольства, були об'єднані в неформальний "Український жіночий клуб", який діє як неофіційна організація. Наразі, до складу Клубу входять 40–60 осіб активу. В його рамках відбуваються різноманітні культурно-гуманітарні заходи – влаштовуються зустрічі, засідання, дитячі ранки тощо [5].

Єгипет також залишається одним із найпопулярніших місць закордонного відпочинку громадян України.

Таким чином, Арабська Республіка Єгипет займає виняткове місце у зовнішній політиці України. Ця країна є не лише географічним стиком європейського, азіатського й африканського континентів, а, образно кажучи,

вона є воротами до Близького Сходу, ключем до арабського світу. Єгипет є визнаним і беззаперечним лідером арабського світу, основою стабільності та безпеки в цьому регіоні.

Перспективними галузями двостороннього співробітництва України й Арабської Республіки Єгипет є: паливно-енергетичний комплекс з увагою на розвиток експорту Єгиптом скрапленого природного газу та створення необхідної інфраструктури; участь українських виробників у модернізації і реконструкції промислових об'єктів, збудованих на території АРЄ за часів СРСР, й особливо в металургійній, коксохімічній, хімічній, гірничодобувній галузях; капітальне житлове та промислове будівництво, співробітництво у галузі будівництва річкових портів і дамб; сільсько-господарське виробництво зернових та бобових, надання в оренду посівних площ для вирощування пшениці, кукурудзи й інших зернових, селекційна робота на базі єгипетських ферм по розведенню великої рогатої худоби, овець, кіз, коней, домашньої птиці, харчових сортів риби, технології виробництва хлібопродуктів і м'яких сортів пшениці; високі та точні технології у комп'ютерній, електронній і радіопромисловості; атомна енергетика; енергетичний комплекс з увагою до нетрадиційних джерел енергії (вітроенергетика, енергія приливів та відливів, сонячна енергія), співробітництво в галузі виробництва електростанцій, електричного обладнання (парові турбіни); водне господарство – опріснення морської води, технології підземних водосховищ; створення спільного банку і спільної страхової компанії для забезпечення взаємного гарантування експортно-імпортних операцій; суднобудування, трансфер технологій на базі спільних підприємств; створення СП по складанню важких вантажних автомобілів на базі КрАЗу; заохочення взаємних інвестицій до створення спільних промислово-виробничих проектів у вільних та спеціальних економічних зонах.

Список використаних джерел

1. *Волович О. О.* Стратегія активізації співпраці України з державами Перської затоки: аналітична доповідь / О. О. Волович, Ж. Б. Ігошина, В. В. Макух, А. С. Поспєлов, Г. В. Шелест; за ред. О. О. Воловича. – Одеса: Фенікс, 2011. – 90 с. 2. *Глєбов В. В., Сєров Д. І.* Місце та перспективи України на близькосхідному ринку озброєнь // Стратегічна панорама. – 2003. – №1. – С. 162–166. 3. *Глєбов В. В., Сєров Д. І.* Про деякі аспекти південного напрямку зовнішньої політики України: оцінки та перспективи // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – Вип. 7. – К., 2002. – С. 62–68. 4. *Державна* підтримка українського експорту. – Режим доступу: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/tovaroobigzakabstat/egy/5765.html 5. *Єгипет* – пізнай світ разом з нами. – Режим доступу: http://svit.ukrinform.ua/Egypt/egypt.php?menu=attitudes 6. *Микитенко Є.* Інтерв'ю Посла України в АРЄ: [Електронний ресурс] / Євген Микитенко. – Режим доступу: http://umma.org.ua/uk/article/interview/2012/02/10/153 7. *Посольство* України в Арабській Республіці Єгипет. – Режим доступу: http://egypt.mfa.gov.ua/ua/ukraine- %D0 %B5g/trade 8. *Сєров Д. І.* Стан і перспективи співробітництва регіонів України з країнами Арабського Сходу // Історико-політичні проблеми сучасного світу. – Т. 8. – Чернівці, 2001. – С. 277–283. 9. *Україна*–Єгипет: перспективи взаємовигідних зв'язків. – Режим доступу: http://viktorkaspruk.wordpress.com/2013/05/29/ %D1 %83 %D0 %BA %D1 %80 %D0 %B0 %D1 %97 %D0 %BD %D0 %B0- %D1 %94 %D0 %B3 %D0 %B8 %D0 %BF %D0 %B5 %D1 %82- %D0 %BF %D0 %B5 %D1 %80 %D1 %81 %D0 %BF %D0 %B5 %D0 %BA %D1 %82 %D0 %B8 %D0 %B2 %D0 %B8- %D0 %B2 %D0 %B7 %D0 %B0 %D1 %94 %D0 %BC %D0 %BE %D0 %B2 %D0 %B8/ 10. *Українсько*-єгипетські відносини. – Режим доступу: http://www.mfa.gov.ua/czechia/ua/ 16283.htm 11. *Урядовий* портал. Угоди між Україною та Єгиптом. – Режим доступу: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/ugodizukrain/egy/1169.html 12. *Фатхали М.* Ближневосточная библиотека – Архив документов: [Електронний ресурс] / М. Фатхали. – Режим доступу: http://www.middleeast.org.ua/documents/ukr1.htm

Татьяна Лахманюк

УКРАИНА И АРАБСКАЯ РЕСПУБЛИКА ЕГИПЕТ: ОСОБЕННОСТИ МЕЖГОСУДАРСТВЕННЫХ ДВУСТОРОННИХ ОТНОШЕНИЙ

В статье проанализирована договорно-правовая база украинско-египетских отношений, исследовано политические взаимоотношения, отражено торгово-экономическое сотрудничество Украины с Египтом, рассмотрены гуманитарно-культурные связи.

Ключевые слова: Украина, Египет, отношения, сотрудничество, внешняя политика.

Tetyana Lakhmanyuk

UKRAINE AND ARABIC REPUBLIC EGYPT: FEATURES OF INTERGOVERNMENTAL BILATERAL RELATIONS

The base of the Ukrainian-Egyptian relations is analysed in the article, political mutual relations are probed, the trade and economic collaboration of Ukraine is reflected with Egypt, cultural copulas are considered humanitarian.

Key words: Ukraine, Egypt, relations, collaboration, foreign policy.